Bilaga 1 Miljömärke för användning på Svanenmärkta förpackningar för flytande livsmedel

Miljömärket

Det finns två varianter av miljömärke att använda på Svanenmärkta förpackningar för flytande livsmedel: ett med förklarande text och ett utan.

Tillverkaren kan välja den variant som passar bäst, men Nordisk Miljömärkning förordar variant A. Kundundersökningar visar nämligen att de flesta kunder föredrar den med förklarande text.

Miljömärket kan användas på själva förpackningen och i marknadsföringen av produkten så länge licensen är giltig.

Version A – förordad variant

med förklarande text

Version B

utan förklarande text

Regler för användning av miljömärket på förpackningar för flytande livsmedel

1. Miljömärket används endast i svart.
2. Endast miljömärke erhållet av Miljömärkning Sverige eller hämtat på www.svanen.se får användas. Miljömärket får aldrig ändras eller förvrängas.
3. Miljömärket ska placeras på baksidan av förpackningen och tillsammans med ev. andra märkningar som hör ihop med själva förpackningen. Miljömärket får aldrig placeras på framsidan (shelf facing) av förpackningen.
4. Miljömärket ska placeras med avstånd till andra logotyper och/eller märkningar på förpackningen.
5. Miljömärket måste vara så stort att dess minsta text är tydlig och fullt läsbar. Miljömärket ska vara minst 30 mm brett.
6. Förpackningsdesignen ska godkännas av den nationella miljömärkningsorganisationen innan den börjar tillverkas.

Regler för användning av miljömärket i marknadsföring

Regler för användning av miljömärket i marknadsföringssyfte är under utarbetade. Huvudregeln är dock att det aldrig får uppstå tvivel om vilken del av produkten det är som är Svanenmärkt.

Bilaga 2 Information om livsmedlet och dess förpackning

Bilagan gäller krav O1 och fylls i av livsmedelsproducenten.

Med livsmedelsproducenten avses varumärkesägaren till det färdigförpackade livsmedlet. Med produkten menas det förpackade livsmedlet och dess förpackning.

Livsmedelproducent	Varumärke/handelsnamn på produkten
Typ av produkt (t.ex. mjölk, juice)	Volymheter av produkten

Primärförpackning

Ange information om primärförpackningen*.

Förpackningstillverkare	Handelsnamn på primärförpackning	Typ av primärförpackning t.ex flaska, kork, etikett

** Med primärförpackingar menas konsumentförpackningar, d.v.s. förpackningar som är utformade på ett sådant sätt att de på försäljningsstället utgör en säljenhet för den slutliga användaren eller konsumenten.*

Kemiska produkter

Använts det kemiska produkter som inte ingår i primärförpackningen? Exempel av dessa faser kan vara t.ex toner som använts för datummärkning. ☐ Ja ☐ Nej

Om ja, ange vilka:

Kemiska produkten	Tillverkare	Funktion

Bifoga även säkerhetsdatablad för den kemiska produkten i enlighet till gällande europeisk lagstiftning.

Förpackningssystemet

Ange information om förpackingssystemet. Uppge tillverkare, handelsnamn och material som används till sekundär-** och tertiärförpackningen*** eller andra delar**** som följer med primärförpackingen vid saluförsel till slutkonsument.

Förpackningstillverkare	Handelsnamn på förpackning	Typ av förpackning/ delar	Material

** *Med sekundärförpackningar menas gruppförpackningar som kan tas bort från produkten utan att detta påverkar produktens egenskaper.*

*** *Med tertiärförpackningar menas transportförpackningar som underlättar hantering och transport.*

**** *Med andra delar menas de komponenter som hör till en förpackning men som inte är direkt nödvändiga för att hölja livsmedlet. Exempel delar är sugrör.*

Använts det andra produktionsfaser eller leverantörer som inte ingår i primärförpackningen eller förpackningssystemet ovan? ☐ Ja ☐ Nej

Om ja, ange vilka:

Tillverkare	Varumärke/handelsnamn	Typ

Livsmedelstillverkarens underskrift

Ort och datum	Företagsnamn/ev. stämpel
Ansvarig person	Ansvarlig persons underskrift (elektronisk underskrift accepteras)
Telefon	E-post

Bilaga 3 Information om primärförpackning

Bilagan gäller kraven O1, O2 och O6 och fylls i av förpackningstillverkaren.

Förpackningstillverkare	Varumärke/handelsnamn på primärförpackning

Materialsammansättning

Ingår det metall i förpackning? ☐ Ja ☐ Nej

Ingår det återvunnen plast i förpackning? ☐ Ja ☐ Nej

Ingår det återvunnen massa/papper/kartong i förpackning? ☐ Ja ☐ Nej

Innehåller förpackning PVC eller PVDC? ☐ Ja ☐ Nej

Beskrivning av framställningsprocessen

Beskriv framställnings-/produktionsprocessen inklusive konverteringen av produktet. Med framställnings-/produktionsprocess menas angivande av ingående material och deras leverantörer, en beskrivning av hur den färdiga produkten sätts samman (om den består av flera material), om det används underleverantörer för t.ex. tryckning.

Tabell 1 nedan kan användas för att ange namn på underleverantörer och hur deras produktionsprocess går till:

Tabell 1. Underleverantörer

Namn på underleverantör	Produktionsställe	Kontaktperson	Produktionsprocess

I tabell 2 nedan ska ingående material i förpackningen och eventuell andra delar som följer med anges. Leverantör/tillverkare av de olika materialen ska anges. Vikten på det enkelte materialet, samt viktprocenten i förhållande till förpackningens totalvikt ska också anges. Lim och beläggningar räknas som ingående material, men inte andra kemikalier som tryckfärger eller mineraler som kaolin m.fl.

Tabell 2 Översikt över material, leverantörer och mängder

Material	Funktion	Leverantör/tillverkare av materialet	Vikt (gram, ev. kg) av materialet	Viktprocent av materialet i förhållande till totalvikt av förpackning	Är materialet biobaserat? Ange Ja eller Nej
Total vikt i gram				100 %	

Andel biobaserat material i förpackningen:_____

Kemiska produkter vid konvertering

Använts det kemiska produkter (t.ex tryckfärger) vid konvertering ? ☐ Ja ☐ Nej

Med konvertering menas produktion/sammanställning och färdigställning av primärförpackning inklusive beläggning, tryckning och skärning.

Om ja, vilka (t.ex. tryckfärger, lim)

Kemiska produkten	**Funktion**	**Tillverkare**

Bifoga även säkerhetsdatablad för den kemiska produkten i enlighet till gällande europeisk lagstiftning.

Förpackningstillverkarens underskrift

Ort och datum	Företagsnamn/ev. stämpel
Ansvarig person	Ansvarlig persons underskrift (elektronisk underskrift accepteras)
Telefon	E-post

Bilaga 4 Deklaration av träråvara i massa

Bilagan gäller krav O11 och fylls i av massatillverkaren.

Massaproducent	Massans namn

Förbjudna träslag

Använts träslag upptagna på listan över förbjudna träslag (Nordic Ecolabelling-Prohibited Wood)* i massan? ☐ Ja ☐ Nej

* Listan över förbjudna träslag finns på webbsidan: www.nordic-ecolabel.org/wood/

Ange versionsnummer och datum för den lista över förbjudna träslag som använts

Nordisk Miljömärkning kan efterfråga mer information om tvivel uppstår kring specifika träslag.

Använda träslag

Uppge namn (trädslag/artnamn) för de träråvaror som används i massan:

_____

Massatillverkarens underskrift

Ort och datum	Företagsnamn/ev. stämpel
Ansvarig person	Ansvarlig persons underskrift (elektronisk underskrift accepteras)
Telefon	E-post

Bilaga 5 Deklaration av kemiska produkter

Bilagan ska användas för att dokumentera Nordisk Miljömärknings krav på kemikalier och är avsedd för kemikalietillverkaren/-leverantörer.

Kraven O19, O20 och O21 gäller samtliga kemiska produkter (del A) som använts vid produktion/sammanställning (konvertering*) av primärförpackningen.

Kraven O13, O22 och O23 gäller specifika kemikalietyper (del B) som använts vid produktion av massa/kartong eller produktion/sammanställning (konvertering) av primärförpackningen.

Fyll i relevanta delar av deklarationen. Bifoga även säkerhetsdatablad av den kemiska produkten i enlighet med gällande europeisk lagstiftning.

** Med konvertering menas produktion/sammanställning och färdigställning av primär förpackning inklusive beläggning, tryckning och skärning.*

Bilagan fylls i och undertecknas av kemikalietillverkaren baserat på den vetskap som innehas vid den aktuella tidpunkten, baserat på information från råvaruproducenter/-leverantörer, recept och tillgänglig kunskap om den kemiska produkten med förbehåll för utveckling och ny vetskap. Skulle sådan ny vetskap uppstå, är undertecknad skyldig att sända in ett uppdaterat intyg till Nordisk Miljömärkning.

Kemiska produktens namn
Tillverkare
Typ av kemisk produkt (t.ex. lim, tryckfärg)

Kraven gäller för samtliga Ingående ämnen men inte för föroreningar om inte annat anges i de enskilda kraven. Ingående ämnen och föroreningar definieras enligt nedan.

Ingående ämnen: alla ämnen i den kemiska produkten, inklusive tillsatta additiv (t.ex. konserveringsmedel och stabilisatorer) från råvarorna. Kända avspaltningsprodukter från ingående ämnen (t.ex. formaldehyd och arylamin) räknas också som ingående.

*Föroreningar: rester från produktionen inkl. råvaruproduktionen som återfinns i en råvara eller den färdiga kemiska produkten motsvarande koncentrationer ≤100 ppm** (≤0,01 viktprocent, ≤100 mg/kg) i den kemiska produkten. Exempel på vad som räknas som föroreningar är resthalter av följande: reagenser inkl. monomerer, katalysatorer, biprodukter, "scavengers" (dvs. kemikalier som används för att eliminera/minimera oönskade ämnen), rengöringsmedel till produktionsutrustning, "carry-over" från andra eller tidigare produktionslinjer.*

Föroreningar i en råvara i koncentrationer ≥1,0 % / 0,10 % räknas alltid som ingående ämnen, oavsett koncentrationen i den kemiska produkten.

Del A – krav O19, O20 och O21 för samtliga kemiska produkter

O19 Klassificering av kemiska produkter

Är den kemiska produkten klassificerad enligt tabellen nedan? ☐ Ja ☐ Nej

Om ja, vilka klassificeringar? _____

Klassificering enligt CLP-förordningen 1272/2008		
Faroklass	**Kategori**	**H fraser**
Farlig för vattenmiljön	Aquatic Acute 1 Aquatic Chronic 1-4	H400 H410, H411, H412
Akut toxicitet	Acute Tox. 1, 2 Acute Tox. 3	H330, H310, H300 H331, H301, H311
Specifik organtoxicitet	STOT SE 1 STOT RE 1	H370 H372
Luftvägs- eller hudsensibilisering	Resp. Sens. 1 eller Skin Sens 1	H334 H317
Cancerogenitet	Carc. 1A/1B Carc. 2	H350 H351
Mutagenitet	Muta. 1A/B Muta. 2	H340 H341
Reproduktionstoxicitet	Repr. 1A/1B Repr. 2	H360, H361 H362

Klassificeringarna i tabellen omfattar samtliga varianter inom klassificeringen. Exempelvis täcker H350 även klassificeringen H350i.

O20 CRM-ämnen

O21: Innehåller produkten ämnen klassificerade med någon av nedanstående faroangivelser? Inklusive alla kombinationer med angiven exponeringsväg och angiven specifik effekt. Exempelvis täcker H350 även klassificeringen H350i		
Carc. 1A eller 1B H350	☐ Ja	☐ Nej
Carc. 2 H351	☐ Ja	☐ Nej
Muta. 1A eller 1B H340	☐ Ja	☐ Nej
Muta. 2 H341	☐ Ja	☐ Nej
Repr. 1A eller 1B H360	☐ Ja	☐ Nej
Repr 2 H361	☐ Ja	☐ Nej
H362 (Reproduktionstoxicitet, effekter på eller via amning, tilläggskategori)	☐ Ja	☐ Nej

O21 Övriga exkluderade ämnen

O22: Ingår något av följande ämnen i produkten?		
Ämnen på kandidatlistan (SVHC), se ECHAs hemsida: http://echa.europa.eu/sv/candidate-list-table)	☐ Ja	☐ Nej
Ämnen som har evaluerats i EU att vara PBT (Persistent, bioaccumulable and toxic) eller vPvB (very persistent and very bioaccumulable), i enlighet med kriterierna i bilaga XIII i REACH samt ämnen som inte utretts ännu men som uppfyller dessa kriterier	☐ Ja	☐ Nej
Ämnen som anses vara potentiellt hormonstörande i kategori 1 eller 2 på EUs prioritetslista över ämnen som skal genomgå närmare undersökning för hormonstörande effekter, se följande länk: http://ec.europa.eu/environment/chemicals/endocrine/strategy/being_en.htm	☐ Ja	☐ Nej
Ftalater. Förbudet omfattar inte polyethylene tetraphthalate (PET)	☐ Ja	☐ Nej
APEO – alkylfenoletoxilater och andra alkylfenolderivater (ämnen som avger alkylfenoler vid nedbrytning)	☐ Ja	☐ Nej
Halogenerade organiska föreningar. Undantag ges för halogenerade organiska pigmenter som uppfyller Europarådets rekommendation "Resolution AP (89) 1 on the use of colourants in plastic materials coming into contact with food", punkt 2.5.	☐ Ja	☐ Nej
BHT (butylated hydroxytoluene, cas 128-37-0)	☐ Ja	☐ Nej
Bisfenol A, F och S	☐ Ja	☐ Nej
Antibakteriella ämnen (t.ex. nanosilver). En antibakteriell kemikalie är en kemikalie som förhindrar eller stoppar tillväxt av mikroorganismer såsom bakterier, svamp eller protozoer (encelliga organismer).	☐ Ja	☐ Nej

Del B – Krav O13, O22 och O23 för specifika kemikalietyper

O13 Beläggningar och impregneringar

O14: Beläggningar och impregneringar		
Ingår det krom i bestryknings/beläggnings/impregneringskemikalien?	☐ Ja	☐ Nej
Ingår det fluorföreningar i bestryknings/ beläggnings/impregneringskemikalien?.	☐ Ja	☐ Nej
O14: Silikonbehandling		
Är produkten lösningsmedelsbaserad?	☐ Ja	☐ Nej
Använts tennorganiska katalysatorer vid produktion av silikonpolymerer?	☐ Ja	☐ Nej
Ingår oktametylcyklotetrasiloxan, D4, (CAS-nr. 556-67-2) och/eller dekametylsyklopentasiloxan, D5, (CAS-nr. 541-02-6)? *Föroreningar av D4 och D5 som ingår i den färdiga kommersiella produkten i koncentrationer under 800 ppm (0,08 vikt-%, 800 mg/kg) undantas kravet. Den kommersiella produkten hänvisar till silikonemulsionens bestrykningsbad.*	☐ Ja	☐ Nej

Ange mängden D4:_____

Ange mängden D5:_____

O22 Färger till tryck och infärgning

O23: Färger till tryck och infärgning		
Uppfyller färgämnen BfRs (Federal Institute for Risk Assessment) rekommendationer: ”IX. Colorants for Plastics and other Polymers Used in Commodities"?	☐ Ja	☐ Nej
Halogenerade organiska pigment ska uppfylla kraven i Europarådets resolution, ”Resolution AP (89) 1 On the use of colourants in plastic materials coming into contact with food”. Är kraven uppfyllda?	☐ Ja	☐ Nej

O23 Lim

O24: Lim		
Ingår det etylenglykoletere i limmet?	☐ Ja	☐ Nej
Ingår det kolofoniumharpiks i limmet? Unntak er modifisert kolofoniumderivat som ikke er klassifisert allergifremkallende.	☐ Ja	☐ Nej
Er innholdet av formaldehyd som genereres under produksjons-prosessen maksimum 250 ppm (0,0250 vekt-%) målt på nyprodusert polymerdispersasjon? Målt med VdL-RL 03-metoden ”In-can concentration of formaldehyde determined by the acetyl-acetone method” eller Merckoquant-metoden (se bilag x til RAL-UZ 102) alternativt en annen likeverdig metode.	☐ Ja	☐ Nej

Bifoga testrapport för formaldehyd.

Vid ändringar i sammansättningen av produkten ska ett nytt intyg om uppfyllelse av kraven skickas in till Nordisk Miljömärkning.

Kemikalietillverkarens/-leverantörens underskrift

Ort och datum	Företagsnamn/ev. stämpel
Ansvarig person	Ansvarlig persons underskrift (elektronisk underskrift accepteras)
Telefon	E-post

Bilaga 6 Riktlinjer för vegetabiliska råvaror

Krav på standarer för vegetabiliska råvaror

Nordisk Miljömärkning ställer krav på standarden som hållbart odlad vegetabilisk råvara ska certifieras i förhållande till. Kraven beskrivs nedan. Varje enskild nationell hållbarhetsstandard och varje certifieringssystem gås igenom av Nordisk Miljömärkning för att säkra att alla kraven uppfylls.

Krav på standard

- Standarden ska balansera ekonomiska, ekologiska och sociala intressen och överensstämma med FNs Rio-dokument Agenda 21 och Skogsprinciperna – samt respektera relevanta internationella konventioner och avtal.
- Standarden ska innehålla absoluta krav och den ska främja och bidra till en hållbart odling. Nordisk Miljömärkning lägger speciell vikt på att standarden har effektiva krav och att de absoluta kraven skyddar ekosystemets biodiversitet mot illegal avverkning och att de absoluta kraven skyddar skogens ekosystemets biodiversitet.
- Standarden ska vara offentlig. Den ska vara utvecklad i en öppen process där ekologiska, ekonomiska och sociala intressenter har varit inbjudna att delta.

Kraven på hållbarhetsstandard är formulerade som processkrav, där utgångspunkten är att om ekonomiska, sociala och miljöintressen i en process är eniga om en standard, så säkras en acceptabel nivå på standarden.

Om en hållbarhetsstandard är utvecklad eller accepterad av ekonomiska, ekologiska och sociala intressen, så är det möjligt att standarden upprätthåller en god kravnivå. Därför ställs kravet på att standarden ska balansera de tre intressena och att alla intressegrupper ska ha blivit inbjudna till att vara med och utveckla hållbarhetsstandarden.

Standarden ska innehålla absoluta krav som måste uppfyllas innan certifiering. Detta säkrar att jord-/skogsbruket uppfyller en acceptabel nivå på miljöarbetet. När Nordisk Miljömärkning kräver att standarden ska främja och bidra till hållbart odlingssystem, krävs det att standarden utvärderas och revideras regelbundet så att processen utvecklas och miljöpåverkan minskas successivt.

Krav på certifieringssystem

- Certifieringssystemet ska vara öppet, ha stor nationell eller internationell trovärdighet och ska kunna verifiera att kraven i hållbarhetsstandarden är uppfyllda.

Krav på certifieringsorgan

- Certifieringsorganet ska vara opartiskt och trovärdigt och ska kunna kontrollera att kraven i standarden är uppfyllda. Certifieringsorganet ska också kunna kommunicera resultaten och vara lämpat för effektivt genomförande av standarden.

- Certifiering ska utföras av en ackrediterad kompetent tredje part. Syftet med certifieringen är att kvalitetssäkra att kraven i hållbarhetsstandarden är uppfyllda.
- Certifieringssystemet ska vara lämpat för att verifiera att kraven i hållbarhetsstandarden uppfylls. Metoden som används i certifieringen, ska vara repeterbar och användbar för skogs-/jordbruk, och certifieringen ska ske i förhållande till en specifik hållbarhetsstandard. Det ska ske kontroll av standarden i området innan certifikat utfärdas.

Krav på spårbarhetscertifiering (Chain of Custody, CoC) certifiering

- Spårbarhetscertifiering ska utföras av en ackrediterad kompetent tredje part.

- Systemet ska ställa krav på spårbarhetscertifiering i leverantörskedjan, som säkrar spårbarhet, dokumentation och kontroll.

Dokumentation

- Kopia av jordbruksstandarden, namn, adress och telefon till den organisation som har utformat standarden, samt certifieringsorganets sluttrapport.
- Det ska anges referenser till de personer som representerar de parter och intressegrupper som är inbjudna att delta i utvecklingen av skogs-/jordbruksstandarden.

Nordisk Miljömärkning har rätt att kräva in ytterligare dokumentation för att granska om kraven inom standard och certifieringssystem är uppfyllda.

Bilaga 7 Deklaration av plast

Bilagan gäller kraven O17 och O18 och ska användas för att dokumentera Nordisk Miljömärknings krav på plast och är avsedd för tillverkaren/leverantörer av polymer-/plastmaterial.

Namn på plastmaterialet och typen polymer	Namn på plast-/polymertillverkare

O17 Tillsatser i plast

O18: Tillsatser i plast		
Använts tillsatser som t.ex. stabilisatorer, antioxidanter, mjukgörare, färg/pigment och fyllmedel (oorganiska fyllmedel är undantagna i plast-/polymermaterial)?	☐ Ja	☐ Nej
Om ja, ska tillsatserna i polymeren/plastmaterialet uppfylla kemikaliekraven O19, O20 och O21.	Använd bilaga 5.	
Bifoga även säkerhetsdatablad av den kemiska produkten i enlighet till gällande europeisk lagstiftning.		

O18 Restmonomoner i polymer

O19 Innehåller polymeren max 100 ppm restmonomerer klassificerade enligt nedanstående tabell		
Carc. 1A eller 1B H350	☐ Ja	☐ Nej
Carc. 2 H351	☐ Ja	☐ Nej
Muta. 1A eller 1B H340	☐ Ja	☐ Nej
Muta. 2 H341	☐ Ja	☐ Nej
Repr. 1A eller 1B H360	☐ Ja	☐ Nej
Repr 2 H361	☐ Ja	☐ Nej
H362 (Reproduktionstoxicitet, effekter på eller via amning, tilläggskategori)	☐ Ja	☐ Nej

Mängden restmonomomer får vara max 100 ppm för varje klassificering. Innehållet ska mätas på nyproducerad polymer.

Polymer/plasttillverkarens/-leverantörens underskrift

Ort och datum	Företagsnamn/ev. stämpel
Ansvarig person	Ansvarlig persons underskrift (elektronisk underskrift accepteras)
Telefon	E-post

Bilaga 8 Analyslaboratorier

Krav på analyslaboratoriet

Analyslaboratoriet ska uppfylla de allmänna kraven enligt standarden EN ISO 17025 eller vara ett officiellt GLP-godkänt analyslaboratorium.

Sökandens analyslaboratorium/mätning kan godkännas för att genomföra analyser och mätningar om:

- myndigheterna övervakar provtagnings- och analyseringsprocessen, eller om
- producenten har ett kvalitetssystem där provtagning och analyser ingår och som är certifierat enligt ISO 9001 eller om
- producenten kan visa att det finns överensstämmelse mellan ett förstagångstest utfört som ett parallelltest mellan en opartisk testinstitution och producentens eget laboratorium samt att producenten tar prover enligt en fastlagd provtagningsplan.